

UNIVERSITAT D'ANDORRA

Guia de seminari

2

Pla d'estudis	Bàtxelor en Ciències de l'educació
----------------------	---

Mòdul	Mòdul 1. Escola, sistema educatiu i funció docent
Seminari	Educació en valors
Resultat d'aprenentatge associat	BCE-E012-01 Mostra un coneixement adient de les competències emocionals socials i comunicatives.
Semestre	S1
Professorat responsable A/e	Alexandra Monné amonne@uda .ad
Modalitat	Presencial
Llengua de docència	Català

1. Presentació del seminari

Aquest seminari forma part del mòdul Escola, sistema educatiu i funció docent i té com a objectiu aprofundir en l'educació en valors a través del desenvolupament de les competències emocionals, socials i comunicatives. La formació dels futurs mestres de l'etapa maternal i primera ensenyança implica no només la transmissió de continguts curriculars, sinó també la capacitat de fomentar valors essencials que afavoreixin la convivència, el respecte i la inclusió a l'aula. Al llarg del seminari, els estudiants adquiriran eines i coneixements per gestionar les emocions pròpies i dels infants, i per comunicar-se de manera efectiva, contribuint així a la construcció d'un entorn educatiu basat en valors sòlids i en la promoció del benestar social i emocional.

Durant el seminari, pel que fa als valors, s'aborden temes clau com la piràmide de necessitats de Maslow, que permet comprendre les necessitats bàsiques, socials i d'autoestima que condicionen el desenvolupament de l'infant i la seva autorealització. També s'exploren els valors des de diferents perspectives, com el model triaxial segons Doland, així com les dimensions dels valors universals de Schwartz. També s'estudia el desenvolupament moral segons Kohlberg, posant en relleu la importància d'una educació integral en valors que contribueixi a la formació d'escoles inclusives i respectuoses amb el benestar emocional dels infants.

Pel que fa a les emocions, es treballa la consciència emocional, incloent el funcionament dels tres cervells, els sistemes emocionals, la musculatura i les substàncies bioquímiques implicades, així com la relació entre factors de la personalitat i emocions mitjançant el 16PF de Cattell. També es treballa el repertori ampli d'emocions segons Rafael Bisquerra. En l'àmbit de la regulació emocional, el seminari introdueix models cognitius com el model ABC d'Ellis i Beck, les distorsions cognitives, els biaixos, així com eines pràctiques com la programació neurolingüística i l'autodiàleg intern, per afavorir l'autonomia emocional. Finalment, es dediquen sessions a les habilitats socials i de vida.

2. Continguts del seminari

VALORS

1. La piràmide de Abraham Maslow i les necessitats humanes

- Necessitats fisiològiques
- Necessitats de seguretat
- Necessitats socials i d'afiliació
- Necessitats d'estima, autoestima i reconeixement
- Necessitats d'autorealització

2. Valors segons Simon L. Doland i el model triaxial

- Ètic-social
- Pragmàtic-econòmic
- Emocional

3. Dimensions dels valors universals segons Schwartz

- Obertura al canvi vs conservadorisme
- Autotranscendència vs autoafirmació

4. Desenvolupament moral segons Lawrence Kohlberg

- Nivell 1: Moralitat pre convencional
Etapla 1: Orientació cap al càstig i l'obediència
Etapla 2: Orientació cap a l'interès propi
- Nivell 2: Moralitat convencional
Etapla 3: Orientació cap a la bona relació interpersonal
Etapla 4: Orientació cap al manteniment de l'ordre social
- Nivell 3: Moralitat post convencional
Etapla 5: Orientació cap al contracte social i els drets individuals
Etapla 6: Orientació cap a principis ètics universals

EMOCIONS

5. Consciència emocional

- Els tres cervells
- Principals sistemes implicats en les emocions
- Musculatura relacionada amb les emocions
- Substàncies bioquímiques relacionades amb les emocions

Relació entre factors de la personalitat i les emocions

- Introducció al 16PF de Raymond Cattell
- Els 16 factors: calma, raonament, estabilitat emocional, dominància, impulsivitat, sociabilitat, sensibilitat, vigilància, abstracció, privacitat, inseguretat, aprensivitat, obertura al canvi, autosuficiència, perfeccionisme, tensió.

Classes d'emocions segons Rafael Bisquerra

- Repertori ampli de 570 emocions
- Les 9 principals :alegria, tristesa, por, ràbia, sorpresa, fàstic, calma, interès, culpabilitat.

6. Regulació emocional: Model ABC d'Ellis i Beck

- Distorsions i creences cognitives
- Biaixos cognitius
- Programació neurolingüística i autodialèg intern

7. Autonomia emocional

8. Habilitats socials

9. Habilitats de vida

3. Metodologia

La metodologia del seminari combina una aproximació teòrica i pràctica per facilitar l'adquisició i l'aplicació dels coneixements sobre educació en valors i competències emocionals, socials i comunicatives. Les sessions es desenvoluparan a partir de presentacions i explicacions conceptuals, que serviran de base per a l'anàlisi i la reflexió.

A més, es promourà la participació activa de l'estudiantat mitjançant activitats pràctiques i dinàmiques en grup, que afavoreixin l'aprenentatge vivencial i la interiorització dels continguts. També es proposaran activitats reflexives individuals, amb preguntes guiades relacionades amb els temes treballats a classe, que es lliuraran prèviament a la sessió següent. Aquestes reflexions tenen l'objectiu de fomentar una comprensió més profunda i personalitzada dels conceptes i facilitar el debat i l'intercanvi d'idees a l'aula.

Aquesta combinació de teoria, pràctica i reflexió permetrà als estudiants desenvolupar les competències emocionals, socials i comunicatives necessàries per a la seva futura tasca docent, afavorint un aprenentatge integral i significatiu.

A l'aula virtual es pot consultar el cronograma previst per al lliurament de cada activitat. L'assistència és obligatòria.

4. Avaluació

4.1. Avaluació continuada

En acabar el seminari ha de demostrar que:

- BCE-E012-01 Mostra un coneixement adient de les competències emocionals socials i comunicatives.

Mostra un coneixement adient de les competències emocionals socials i comunicatives.		
Indicadors	Descripció	Evidència d'aprenentatge
Indicador 1: Coneix i comprèn les principals teories relacionades amb els valors i les emocions.	L'estudiant demostra un coneixement adequat de les teories clau sobre els valors (piràmide de Maslow, model triaxial de Doland, valors universals de Schwartz), teoria del desenvolupament de Kohlberg, i sobre les emocions (consciència emocional, factors de personalitat, models de regulació emocional d'Ellis i Beck, repertori d'emocions de Bisquerra).	En cada sessió es presenten activitats. L'estudiant ha de lliurar 5 Activitats pràctiques i reflexives sobre la influència dels
Indicador 2: Identifica i analitza elements clau dels valors i les emocions aplicats en un context educatiu.	L'estudiant reconeix i explica com els valors i les emocions influeixen en la dinàmica dels contextos educatius, especialment en relació amb el desenvolupament emocional i social dels infants.	valors i emocions a l'aula i en el context educatiu. 10% de cada activitat). S'han de presentar les 5 per fer mitja. Les dates de lliurament són: 24/09; (1r) 15/10; (2n) 5/11; (3r) 26/11; (4t) 17/12; (5è)
Indicador 3: Reflexiona críticament sobre els continguts teòrics i els adapta a la pràctica educativa des d'una perspectiva de futur docent.	L'estudiant fa reflexions en què integra els coneixements sobre valors i emocions per proposar estratègies educatives adequades per a infants, tenint en compte la seva futura funció docent.	L'estudiant ha de lliurar una activitat de compilació de 5 reflexions relacionades amb el mòdul Escola, sistema educatiu i funció docent i amb el repte El rol docent en l'era digital. 50% Data d'entrega 14/01/26.

4.2. Avaluació final

Els estudiants que no hagin seguit l'avaluació continuada, l'avaluació final consistirà en un examen final teòric de tots els continguts desenvolupats a classe que comptarà sobre el 100%.

Els estudiants que hagin suspès l'avaluació continuada tindran l'opció de presentar la compilació d'activitats fetes a l'aula presentades com una reflexió de cada bloc i tema en relació al mòdul i al repte.

Per qualificar el Resultat d'Aprenentatge associat al mòdul, s'utilitza una escala numèrica de 0 a 10 (amb un decimal).

La qualificació del Resultat d'aprenentatge forma part de la qualificació final del mòdul.

La qualificació final del mòdul està detallada al pla docent del mòdul corresponent.

5. Recursos seminari

6. Bibliografia bàsica

- Agulló, M. J., Filella, G., Soldevila, A., & Ribes, R. (2011). Evaluación de la educación emocional en el ciclo medio de Educación Primaria. *Revista de Educación*, (354), 347–349.
- Beck, J. S. (2011). *Cognitive behavior therapy: Basics and beyond* (2nd ed.). Guilford Press.
- Bisquerra, R. (2009). *Educación emocional y competencias básicas*. Wolters Kluwer.
- Bisquerra, R., & Pérez Escoda, N. (2012). *Educación emocional: Propuestas para educadores y familias*. Barcelona: Praxis.
- Bisquerra, R., & Pérez Escoda, N. (2017). *Diccionario de educación emocional*. Octaedro.
- Bisquerra, R., Cuadrado, M., Filella, G., López, E., & Pérez-Escoda, N. (2010). *Activitats per al desenvolupament de la intel·ligència emocional en els nens*. Parramón.
- Caballo, V. E. (2007). *Manual de evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales* (7a ed.). Siglo XXI.
- Cattell, H. E. P., & Schuerger, J. M. (2003). *Essentials of 16PF assessment*. New York, NY: John Wiley & Sons.
- Dolan, S. L. (2011). *El valor de los valores: Aprender y enseñar valores con el modelo triaxial*. Barcelona: Profit Editorial.
- Dolan, S. L., & Landau, A. *El Valor de los Valores: Juego de 51 cartas más la carta Confianza y 3 comodines*. Zinquo (IL Values Center).
- Dolan, S. L., Díez-Piñol, M., & Fernández-Alles, M. (2006). Values and management: An international perspective. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 13(4), 275–293. <https://doi.org/10.1108/13527600610713460>
- Ellis, A., & Dryden, W. (2007). *The practice of rational emotive behavior therapy* (2nd ed.). Springer Publishing Company.
- Filella Guiu, G., Ribes Castells, R., Agulló Morera, M. J., & Soldevila Benet, A. (2002). Formación del profesorado: asesoramiento sobre educación emocional en centros escolares de infantil y primaria. *EDUCAR*, 30, 159–167. <https://doi.org/10.5565/rev/educar.318>
- Filella, G. (2020, february 26). *Es necesario educar las competencias emocionales de forma sistemática*. Eduemoción (blog).
- Filella, G., et al. (2010). *La educación emocional en la práctica*. Horsori-ICE.
- Filella, G., Soldevila, A., Cabello, E., Franco, L., Morell, A., & Farré, N. (2008). *Conflictes no, gràcies! Programa d'educació emocional en el Centre Penitenciari Ponent*. *Revista Electrónica de Investigación Psicoeducativa*, 15(6(3)), 383–400.
- Goleman, D. (1996). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
- González, M. T., & Sánchez, M. C. (2014). La pirámide de Maslow como herramienta para comprender las necesidades del alumnado. *Revista Iberoamericana de Educación*, 64(1), 1–10. <https://doi.org/10.35362/rie641280> (ús de la piràmide en contextos escolars).
- Kohlberg, L. (1981). *The philosophy of moral development: Moral stages and the idea of justice*

(Vol. 1). Harper & Row.

- Kohlberg, L. (1984). Essays on moral development, Volume II: The psychology of moral development. Harper & Row.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. <https://doi.org/10.1037/h0054346>
- Maslow, A. H. (1970). Motivation and personality (2nd ed.). Harper & Row.
- Pérez Escoda, N., Filella, G., Soldevila, A., & Bisquerra, R. (2013). Evaluación de competencias emocionales en el profesorado: Validación del EQ-i-20M. *Revista de Educación*, 362, 159–185. <https://doi.org/10.4438/1988-592X-RE-2011-362-139>
- Ribes, R., Bisquerra, R., Agulló, M. J., Filella, G., & Soldevila, A. (2005). Una propuesta de currículum emocional en educación infantil (3-6 años). *Cultura y Educación*, 17(1), 5–17.
- Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Advances in Experimental Social Psychology*, 25, 1–65. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60281-6](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60281-6)
- Schwartz, S. H., & Bilsky, W. (1987). Toward a universal psychological structure of human values. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53(3), 550–562. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.53.3.550>
- Soldevila, A., Filella, G., Ribes, R., & Agulló, M. J. (2007). Una propuesta de contenidos para desarrollar la conciencia i la regulació emocional en Educación Primaria. *Cultura y Educación*, 19(1), 47–59.
- Universitat de Lleida, Filella Guiu, G., Ribes, R., Gasol Magri, L., Soldevila Benet, A., Agulló Morera, M. J., & Rueda Carcelén, P. M. (2022). Currículum d'educació emocional i LEC. Educació Infantil i Educació Primària. Treballem l'educació emocional. Universitat de Lleida. https://doi.org/10.21001/curriculum_emocional_LEC_infantil_primaria
- Universitat de Lleida; GROU (Grup de Recerca en Orientació Psicopedagògica); Filella, G. (2014). Happy 8-12 / Happy 12-16 [Videojocs educatius]. UdL / Emotional Games.

Bibliografia complementària

- Ariely, D. (2008). Predictably irrational: The hidden forces that shape our decisions. HarperCollins.
- Bandler, R., & Grinder, J. (1975). The Structure of Magic. Science and Behavior Books.
- Barni, D., Danioni, F., & Benevene, P. (2019). Teachers' self-perception of values: An exploratory study. *Frontiers in Psychology*, 10, 1645. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01645> (Estudi que connecta els valors de Schwartz amb la professió docent).
- Beck, A. T. (1976). Cognitive therapy and the emotional disorders. International Universities Press.
- Beltrán, J. A., & Bolívar, A. (2008). La educación emocional en la práctica: Experiencias en centros escolares. Narcea.
- Biscarri, J., Filella, G., & Jové, G. (2006). Factores relacionados con la percepción de la calidad docente del profesorado universitario. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado (RIFP)*, 20(3), 287–309.

- Bisquerra, R. (2000). Educació emocional i benestar. Barcelona: Praxis.
- Bisquerra, R. (2011). Educar en la emoción, educar para la vida. Horsori.
- Bisquerra, R., & Filella, G. (2003). Educación emocional y medios de comunicación. Comunicar: *Revista científica Iberoamericana de comunicación y educación*, (20), 63–67.
- Botvin, G. J., & Griffin, K. W. (2004). Life skills training: Empirical findings and future directions. *The Journal of Primary Prevention*, 25(2), 211–232. <https://doi.org/10.1023/B:JOPP.0000042391.58573.5b>
- Brackett, M. A. (2019). Permission to feel: Unlocking the power of emotions to help our kids, ourselves, and our society thrive. Celadon Books.
- Brookfield, S. D. (2017). Becoming a critically reflective teacher (2nd ed.). Jossey-Bass.
- Burns, D. D. (1989). The feeling good handbook. William Morrow and Company.
- Cattell, H. E. P. (1989). The 16PF: Personality in depth. Champaign, IL: Institute for Personality and Ability Testing.
- Cattell, R. B., Cattell, A. K. S., & Cattell, H. E. P. (1993). 16PF Fifth Edition Questionnaire. Champaign, IL: Institute for Personality and Ability Testing.
- Conn, S. R., & Rieke, M. L. (1994). The 16PF Fifth Edition Technical Manual. Champaign, IL: IPAT.
- Cozolino, L. (2013). The social neuroscience of education: Optimizing attachment and learning in the classroom. W. W. Norton & Company.
- Damasio, A. R. (1994). Descartes' Error: Emotion, Reason, and the Human Brain. Putnam.
- Damasio, A. R. (1999). The feeling of what happens: Body and emotion in the making of consciousness. Harcourt.
- Darwin, C. (1872/2009). The expression of the emotions in man and animals. Oxford University Press.
- Delors, J. et al. (1996). Learning: The treasure within. UNESCO.
- DiGiuseppe, R., Doyle, K., Dryden, W., & Backx, W. (2014). A practitioner's guide to rational-emotive behavior therapy (3rd ed.). Oxford University Press.
- Dolan, S. L. (2011). Coaching por valores: Los 3 principios para reenfocar tu vida personal y profesional. Madrid: Alienta Editorial.
- Dolan, S. L., & Altman, Y. (2012). The secret of coaching and leading by values: how to ensure alignment and proper realignment. Routledge.
- Dolan, S. L., & García, S. (2002). Managing by values: Cultural redesign for strategic organizational change at the dawn of the twenty-first century. Palgrave Macmillan.
- Ekman, P., & Friesen, W. V. (1978). Facial action coding system: A technique for the measurement of facial movement. Consulting Psychologists Press.
- Elias, M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., & Shriver, T. P. (1997). Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators. Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).
- Ellis, A. (1994). Reason and emotion in psychotherapy. Carol Publishing.

- Fernández-Berrocal, P., & Extremera, N. (2006). La inteligencia emocional en la educación. *Revista Electrónica de Investigación Psicoeducativa*, 4(2), 421–436.
- Gibbs, J. C. (2019). *Moral development and reality: Beyond the theories of Kohlberg and Hoffman* (4th ed.). Oxford University Press.
- Goble, F. G. (2004). La teoría de la motivación de Maslow y su impacto en la educación. Ediciones Mensajero. (Títol original: *The Third Force: The Psychology of Abraham Maslow*)
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence*. Bantam Books.
- Haidt, J. (2012). *The righteous mind: Why good people are divided by politics and religion*. Pantheon.
- Hargreaves, A. (1998). The emotional practice of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 14(8), 835–854. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(98\)00025-0](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(98)00025-0)
- Heather E. P. Cattell & Alan D. Mead. (2008). The Sixteen Personality Factor Questionnaire (16PF). En G. J. Boyle, G. Matthews & D. H. Saklofske (Eds.), *The SAGE Handbook of Personality Theory and Assessment: Vol. 2 – Personality Measurement and Testing* (pp. 135–159). Los Angeles, CA: Sage.
- Hitlin, S., & Piliavin, J. A. (2004). Values: Reviving a dormant concept. *Annual Review of Sociology*, 30, 359–393. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.30.012703.110640>
- Huitt, W. (2007). Maslow's hierarchy of needs. Educational Psychology Interactive. Valdosta State University. <https://www.edpsycinteractive.org/topics/regsys/maslow.html>
- Immordino-Yang, M. H. (2016). *Emotions, learning, and the brain*. Norton.
- Immordino-Yang, M. H., & Damasio, A. (2007). We feel, therefore we learn: The relevance of affective and social neuroscience to education. *Mind, Brain, and Education*, 1(1), 3–10. <https://doi.org/10.1111/j.1751-228X.2007.00004.x>
- Kahneman, D. (2011). *Thinking, fast and slow*. Farrar, Straus and Giroux.
- Kahneman, D., Slovic, P., & Tversky, A. (1982). *Judgment under uncertainty: Heuristics and biases*. Cambridge University Press.
- Karson, M., Karson, S., & O'Dell, J. W. (1997). *16PF interpretation in clinical practice: A guide to the Fifth Edition*. Champaign, IL: Institute for Personality and Ability Testing.
- Keltner, D., & Lerner, J. S. (2010). Emotion. In S. T. Fiske, D. T. Gilbert, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (5th ed., Vol. 1, pp. 317–352). Wiley.
- Kendall, P. C. (2011). *Cognitive therapy with children and adolescents: A casebook for clinical practice* (2nd ed.). Guilford Press.
- Kober, H., Barrett, L. F., Joseph, J., Bliss-Moreau, E., Lindquist, K., & Wager, T. D. (2008). Functional grouping and cortical-subcortical interactions in emotion: A meta-analysis of neuroimaging studies. *NeuroImage*, 42(2), 998–1031. <https://doi.org/10.1016/j.neuroimage.2008.03.059>
- Leahy, R. L. (2003). *Cognitive therapy techniques: A practitioner's guide*. Guilford Press.
- LeDoux, J. E. (1996). *The Emotional Brain: The mysterious underpinnings of emotional life*. Simon & Schuster.

- Lilienfeld, S. O., Lynn, S. J., Ruscio, J., & Beyerstein, B. L. (2010). 50 great myths of popular psychology: Shattering widespread misconceptions about human behavior. Wiley-Blackwell.
- Love, T. M. (2014). Oxytocin, motivation and the role of the social brain. *Current Opinion in Behavioral Sciences*, 3, 28–33. <https://doi.org/10.1016/j.cobeha.2014.01.004>
- MacLean, P. D. (1990). The triune brain in evolution: Role in paleocerebral functions. Springer Science & Business Media.
- Martínez-Otero, V. (2007). Educación en valores y formación del carácter. CCS.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2004). Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1503_02
- McLeod, S. A. (2020). Maslow's hierarchy of needs. Simply Psychology. <https://www.simplypsychology.org/maslow.html>
- Moreno, C., & Vera, J. (2006). Cómo desarrollar habilidades sociales en el aula: Programas de intervención y evaluación. Pirámide.
- Mortiboys, A. (2012). Teaching with emotional intelligence: A step-by-step guide for higher and further education professionals (2nd ed.). Routledge.
- Niedenthal, P. M., Barsalou, L. W., Winkielman, P., Krauth-Gruber, S., & Ric, F. (2005). Embodiment in attitudes, social perception, and emotion. *Personality and Social Psychology Review*, 9(3), 184–211. https://doi.org/10.1207/s15327957pspr0903_1
- Noddings, N. (2002). Educating moral people: A caring alternative to character education. Teachers College Press.
- Nosek, B. A., Hawkins, C. B., & Frazier, R. S. (2011). Implicit social cognition: From measures to mechanisms. *Trends in Cognitive Sciences*, 15(4), 152–159. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2011.01.005>
- Nucci, L. P. (2001). Education in the moral domain. Cambridge University Press.
- Oriol, X., Filella, G., & Brackett, M. A. (2016). L'educació emocional per a una escola emocionalment saludable. *Apunts. Educació Física i Esports*, (123), 98–107. [https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.ca.\(2016/1\).123.10](https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.ca.(2016/1).123.10)
- Padesky, C. A., & Mooney, K. A. (1990). Clinical tip: Presenting the cognitive model to clients. *International Cognitive Therapy Newsletter*, 6(1), 13–14.
- Panksepp, J. (1998). Affective neuroscience: The foundations of human and animal emotions. Oxford University Press.
- Panksepp, J., & Biven, L. (2012). The archaeology of mind: Neuroevolutionary origins of human emotions. W. W. Norton & Company.
- Paul, R., & Elder, L. (2019). Critical thinking: Tools for taking charge of your learning and your life (4th ed.). Pearson.
- Pérez-Escoda, N., Bisquerra, R., Filella, G., & Alegre, A. (2012). Developing the emotional competence of teacher and pupils in school context. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 10(3), 1183–1208.
- Pérez-Escoda, N., Filella, G., & Bisquerra, R. (2009). A los 100 años de la orientación: de la

orientación profesional a la orientación psicopedagógica. *Revista Qurrriculum*, 22, 55–71.

- Pérez-Escoda, N., Filella, G., Soldevila, A., & Fondevila, A. (2013). Evaluación de un programa de educación emocional para profesorado de primaria. *Educación XXI*, 16(1), 233–254.
- Pons, F., & Harris, P. L. (2005). Les emocions. Desenvolupament i educació emocional en la primera infància. Graó.
- Porges, S. W. (2011). *The Polyvagal Theory: Neurophysiological Foundations of Emotions, Attachment, Communication, and Self-regulation*. Norton.
- Power, F. C., Higgins, A., & Kohlberg, L. (1989). Lawrence Kohlberg's approach to moral education. Columbia University Press.
- Pratkanis, A., & Aronson, E. (2001). *Age of propaganda: The everyday use and abuse of persuasion* (Rev. ed.). W. H. Freeman.
- Puig Rovira, J. M. (2003). *La educación en valores*. Graó.
- Ratey, J. J. (2001). *A user's guide to the brain: Perception, attention, and the four theaters of the brain*. Vintage Books.
- Rest, J. R. (1986). *Moral development: Advances in research and theory*. Praeger.
- Rothschild, B. (2000). *The Body Remembers: The Psychophysiology of Trauma and Trauma Treatment*. Norton.
- Rueda, P., & Filella, G. (2016). Educación emocional para familias y docentes. *Padres y Maestros. I Journal of Parents and Teachers*, (368), 30–35. <https://doi.org/10.14422/pym.i368.y2016.005>
- Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185–211. <https://doi.org/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>
- Sapolsky, R. M. (2004). *Why zebras don't get ulcers: The acclaimed guide to stress, stress-related diseases, and coping*. Henry Holt & Company.
- Schacter, D. L. (2001). *The seven sins of memory: How the mind forgets and remembers*. Houghton Mifflin.
- Schwartz, S. H. (2006). A theory of cultural value orientations: Explication and applications. *Comparative Sociology*, 5(2–3), 137–182. <https://doi.org/10.1163/156913306778667357>
- Schwartz, S. H. (2012). An overview of the Schwartz theory of basic values. *Online Readings in Psychology and Culture*, 2(1). <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1116>
- Siegel, D. J. (2012). *The developing mind: How relationships and the brain interact to shape who we are* (2nd ed.). Guilford Press.
- Soldevila, A., Ribes, R., Filella, G., & Agulló, M. J. (2005). Objetivos y contenidos de un programa de educación emocional para personas mayores. *Emociona't. Revista Iberoamericana de Educación*, 37, 5.
- Stallard, P. (2002). *Think good - feel good: A cognitive behaviour therapy workbook for children and young people*. Wiley.
- Stanovich, K. E. (2009). *What intelligence tests miss: The psychology of rational thought*. Yale University Press.

- Sue, D. W., Capodilupo, C. M., Torino, G. C., Bucceri, J. M., Holder, A. M. B., Nadal, K. L., & Esquilin, M. (2007). Racial microaggressions in everyday life: Implications for clinical practice. *American Psychologist*, 62(4), 271–286. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.62.4.271>
- Tversky, A., & Kahneman, D. (1974). Judgment under uncertainty: Heuristics and biases. *Science*, 185(4157), 1124–1131. <https://doi.org/10.1126/science.185.4157.1124>
- UNICEF. (2012). Skills for life: A guide for schools. United Nations Children's Fund. [Disponible en línea: <https://www.unicef.org>]
- Vallés, A. (2000). Técnicas de modificación de conducta en el aula. CEPE.
- Willingham, D. T. (2009). Why don't students like school? A cognitive scientist answers questions about how the mind works and what it means for the classroom. Jossey-Bass.
- World Health Organization. (1997). Life skills education for children and adolescents in schools (Programme on Mental Health). WHO. [Disponible en línea: <https://www.who.int>]
- Young, S. N. (2007). How to increase serotonin in the human brain without drugs. *Journal of Psychiatry & Neuroscience*, 32(6), 394–399.
- Zembylas, M. (2007). Emotional ecology: The intersection of emotional knowledge and pedagogical content knowledge in teaching. *Teaching and Teacher Education*, 23(4), 355–367. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2006.12.002>

Altres recursos

- Diferència entre creences i valors https://www.youtube.com/watch?v=qTvRtTl_Weg
- https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_edu_m07_web/fp_edu_m07_htmlindex/WebContent/u4/a1/continguts.html
- https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_edu_m07_web/fp_edu_m07_htmlindex/media/fp_edu_m07_u4_pdfindex.pdf
- <https://stoacatalana.wordpress.com/2018/09/10/la-teoria-del-desenvolupament-moral-de-lawrence-kohlberg/>
- <https://www.visualcapitalist.com/50-cognitive-biases-in-the-modern-world/>
- <https://zinguo.com/producto/juego-el-valor-de-los-valores/>
- Joc el valor dels valors. Com utilitzar-lo pas a pas. <https://www.youtube.com/watch?v=MgEszXPtWmY>
- Per què el valor dels valors té 51 valors? <https://www.youtube.com/watch?v=980kdmjgFKk>
- Què són els valors personals? Descobreix els teus! <https://www.youtube.com/watch?v=L-uBapS6jZA>
- Simon Doland (entrevista). https://www.youtube.com/watch?v=-UyLXrlG_k

7. Observacions del seminari

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement - No comercial - Sense obres derivades 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor i no se'n faci un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode>.